TEISINGUMO TEISMO (penktoji kolegija) SPRENDIMAS

2016 m. birželio 9 d.*

„Apeliacinis skundas — EB 81 straipsnis — Karteliai — Ispanijos kelių bitumo rinka — Rinkos pasidalijimas ir kainų derinimas — Pranešimas apie atleidimą nuo baudų ir baudų sumažinimą kartelių atveju (2002 m.) — 23 punkto b papunkčio paskutinė pastraipa — Atleidimas nuo dalies baudos — Faktinių aplinkybių, apie kurias Europos Komisija anksčiau nežinojo, įrodymai“

Byloje C-617/13 P

dėl 2013 m. lapkričio 27 d. pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 56 straipsnį pateikto apeliacinio skundo

Repsol Lubricantes y Especialidades SA, buvusi *Repsol Lubricantes YPF y Especialidades SA*, įsteigta Madride (Ispanija),

Repsol Petróleo SA, įsteigta Madride,

Repsol SA, įsteigta Madride,

atstovaujamos *abogados* L. Ortiz Blanco, J. Buendía Sierra, M. Muñoz de Juan, A. Givaja Sanz ir A. Lamadrid de Pablo,

apeliantės,

dalyvaujant kitai proceso šaliai

Europos Komisijai, atstovaujamai C. Urraca Caviedes ir F. Castillo de la Torre,

atsakovei pirmojoje instancijoje,

TEISINGUMO TEISMAS (penktoji kolegija),

kurį sudaro penktosios kolegijos pirmininko pareigas einantis ketvirtosios kolegijos pirmininkas T. von Danwitz, penktosios kolegijos teisėjo pareigas einantis Teisingumo Teismo pirmininkas K. Lenaerts, teisėjai D. Šváby (pranešėjas), A. Rosas ir C. Vajda,

generalinis advokatas N. Jääskinen,

posėdžio sekretorė M. Ferreira, vyriausioji administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2015 m. balandžio 15 d. posėdžiui,

susipažinęs su 2015 m. liepos 16 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

* Proceso kalba: ispanų.

priima šį

Sprendimą

1 Apeliaciniu skundu *Repsol Lubricantes y Especialidades SA*, buvusi *Repsol Lubricantes YPF y Especialidades SA* (toliau – *RPA/Rylesa*), *Repsol Petróleo SA* ir *Repsol SA* prašo panaikinti 2013 m. rugsėjo 16 d. Europos Sąjungos Bendrojo Teismo sprendimą *Repsol Lubricantes y Especialidades ir kt. / Komisija* (T-496/07, EU:T:2013:464, toliau – skundžiamas sprendimas), kuriuo šis teismas atmetė jų ieškinį, kuriuo prašoma panaikinti 2007 m. spalio 3 d. Komisijos sprendimą C(2007) 4441 *final* dėl procedūros pagal [EB 81] straipsnį (byla COMP/38.710 – Bitumas (Ispanija)) (toliau – ginčijamas sprendimas), o jei šis prašymas nebūtų patenkintas – sumažinti joms skirtą baudą.

Teisinis pagrindas

Reglamentas Nr. 1/2003

2 2002 m. gruodžio 16 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 1/2003 dėl konkurencijos taisyklių, nustatytų [EB 81 ir 82] straipsniuose, įgyvendinimo (OL L 1, 2003, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 8 sk., 2 t., p. 205) 23 straipsnio „Baudos“ 3 dalyje numatyta, kad „nustatant baudos dydį atsižvelgiama į pažeidimo sunkumą ir trukmę“.

3 Šio reglamento 31 straipsnyje nustatyta:

„Teisingumo Teismas turi neribotą jurisdikciją peržiūrėti sprendimus, kuriais Komisija yra nustačiusi vienkartinę ar periodinę baudą. Jis gali panaikinti, sumažinti arba padidinti skirtą vienkartinę ar periodinę baudą.“

1998 m. gairės

4 Pagal Komisijos pranešimo „Baudų, skiriamų pagal Reglamento Nr. 17 15 straipsnio 2 dalį ir EAPB sutarties 65 straipsnio 5 dalį, nustatymo metodo gairės“ (OL C 9, 1998, p. 3; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 8 sk., 1 t., p. 171) (toliau – 1998 m. gairės) 1 punktą „pagrindinė bauda nustatoma remiantis pažeidimo sunkumu ir trukme, kurie yra vieninteliai kriterijai, numatyti [1962 m. vasario 6 d. Tarybos reglamento Nr. 17, Pirmojo reglamento, įgyvendinančio [EB 81 ir 82 straipsnius] (OL L 13, 1962, p. 204; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 8 sk., 1 t., p. 3)] 15 straipsnio 2 dalyje“.

5 Kiek tai susiję su pažeidimo sunkumu, 1998 m. gairių 1 punkto A dalyje numatyta, kad vertinant pažeidimo sunkumą reikia atsižvelgti į jo pobūdį, konkrečią įtaką rinkai, jeigu ji gali būti įvertinta, ir atitinkamos geografinės rinkos dydį. Remiantis šia nuostata, pažeidimai skirstomi į tris kategorijas: lengvus pažeidimus, sunkius pažeidimus ir labai sunkius pažeidimus.

6 Pagal 1998 m. gaires labai sunkūs pažeidimai, be kita ko, yra horizontalieji apribojimai, pavyzdžiui, „kainų karteliai“ ir rinkų pasidalijimo kvotos. Už šiuos pažeidimus numatytas bazinis baudos dydis yra „daugiau kaip 20 mln. [EUR]“.

2002 m. pranešimas dėl bendradarbiavimo

7 Komisijos pranešime dėl baudų neskyrimo ar sumažinimo kartelių atvejais (OL C 45, 2002, p. 3; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 8 sk., 2 t., p. 155; toliau – 2002 m. pranešimas dėl bendradarbiavimo) apibrėžiamos sąlygos, kurioms esant įmonėms, bendradarbiaujančioms su Komisija atliekant tyrimą dėl kartelio, gali būti neskiriama arba sumažinama bauda, kurią jos būtų turėjusios sumokėti, jei nebendradarbiautų.

8 To pranešimo 7 punkte nustatyta:

„Be to, Komisija gali pagrįsti sumažintą baudą vienos ar daugiau įmonių bendradarbiavimu. Bet koks baudos sumažinimas turi atspindėti konkretų įmonės indėlį kokybės ir laiko prasme Komisijai nustatant pažeidimą. Sumažinimas ribojamas toms įmonėms, kurios Komisijai suteikia svarių įrodymų prie Komisijos jau turimos informacijos [Sumažinimas taikomas tik toms įmonėms, kurios pateikia Komisijai įrodymų, turinčių didelę papildomąją vertę Komisijos jau turimų įrodymų atžvilgiu].“

9 Šio pranešimo B skirsnio „Baudos sumažinimas“ 21 ir 23 punktuose numatyta:

„21. Kad įmonei būtų sumažinta bauda, ji privalo Komisijai pateikti įrodymus, kurie turėtų ženklią papildomąją vertę Komisijos turimų įrodymų apie įtariamą pažeidimą atžvilgiu, ir nutraukti savo [įtariamą] neteisėtą veiklą ne vėliau kaip įrodymų pateikimo metu.

<...>

23. Administracinių procedūrų pabaigoje, priimdama galutinį sprendimą, Komisija nustato:
a) ar įmonės pateikti įrodymai turi ženklią papildomąją vertę Komisijos tuo metu jau turimų įrodymų atžvilgiu;

<...>

Be to, jeigu įmonė pateikia įrodymus apie Komisijai iki tol nežinomus faktus, kurie tiesiogiai susiję su įtariamo kartelio veiklos pavojingumu ar trukme, Komisija neatsižvelgia į šiuos elementus nustatydama baudos dydį įmonei, pateikusiai šiuos įrodymus.“

Ginčo aplinkybės ir ginčijamas sprendimas

10 Ginčo aplinkybės išdėstytos skundžiamo sprendimo 1–91 punktuose ir jas galima apibendrinti, kaip išdėstyta toliau.

11 Su pažeidimu susijęs produktas yra greitai įsiskverbiantis bitumas, t. y. bitumas, kuris niekaip nebuvo transformuotas, naudojamas statybose ir kelių priežiūros srityje.

12 Ispanijos bitumo rinkoje veikia, pirma, trys gamintojai: *Repsol*, CEPSA-PROAS ir BP grupės, ir, antra, importuotojai, tarp kurių yra *Nynäs* ir *Petróleos de Portugal* (*Petrogal*) grupės.

13 1991–2002 m. laikotarpiu 99,99 % *RPA/Rylesa* akcijų priklausė *Repsol Petróleo*, kurios 99,97 % akcijų priklausė *Repsol YPF SA*, dabar – *Repsol*, kuri yra *Repsol* grupės patronuojančioji bendrovė.

14 *RPA/Rylesa* gamina bitumo produktus ir jais prekiauja. Viena iš *Repsol Petróleo* veiklos rūšių yra greitai įsiskverbiančio bitumo gamyba ir jo pardavimas *RPA/Rylesa* tam, kad juo būtų prekiaujama.

15 Kitos dvi *Repsol* grupės bendrovės *Petróleos del Norte SA* ir *Asfalnor SA* Ispanijoje vykdo veiklą, susijusią su greitai įsiskverbiančiu bitumu.

16 *RPA/Rylesa* ir *Petróleos del Norte SA* Ispanijoje tretiesiems asmenims parduodamos greitai įsiskverbiantį bitumą 2001 mokestiniais metais pasiekė 97 500 000 EUR apyvartą, t. y. užėmė 34,04 % atitinkamos rinkos. 2006 m., t. y. mokestiniais metais, ėjusiais prieš ginčijamo sprendimo priėmimą, *Repsol* grupės konsoliduota apyvarta iš viso sudarė 51 355 000 000 EUR.

17 2002 m. birželio 20 d. BP pateikus prašymą atleisti nuo baudos pagal 2002 m. pranešimą dėl bendradarbiavimo, 2002 m. spalio 1 ir 2 d. buvo atlikti patikrinimai *Repsol*, CEPSA-PROAS, BP, *Nynäs* ir *Petrogal* grupių bendrovėse.

18 2004 m. vasario 6 d., remdamasi Reglamento Nr. 17 11 straipsnio 3 dalimi, Komisija atitinkamoms bendrovėms nusiuntė pirmus prašymus pateikti informacijos.

19 2004 m. kovo 31 d. ir 2004 m. balandžio 5 d. faksimiliniais pranešimais atitinkamai apeliantės ir PROAS pateikė Komisijai prašymą pagal 2002 m. pranešimą dėl bendradarbiavimo, prie kurio buvo pridėtas įmonės pareiškimas.

20 Išsiuntusi atitinkamoms įmonėms kitus keturis prašymus pateikti informacijos, Komisija formaliai pradėjo procedūrą ir 2006 m. rugpjūčio 24–28 d. pateikė pranešimą apie kaltinimus BP, *Repsol*, CEPSA-PROAS, *Nynäs* ir *Petrogal* grupių bendrovėms.

21 2007 m. spalio 3 d. Komisija priėmė ginčijamą sprendimą, kuriame konstatavo, kad trylika bendrovių, kurioms šis sprendimas buvo skirtas, dalyvavo visuose susitarimuose dėl rinkos pasidalijimo ir derino greitai įsiskverbiančio kelių bitumo kainas Ispanijoje (išskyrus Kanarų salas).

22 Komisija padarė išvadą, kad kiekvienas iš dviejų konstatuotų konkurencijos apribojimų, t. y. horizontalūs susitarimai dėl rinkos pasidalijimo ir kainų derinimas, dėl savo pobūdžio priklauso sunkiausiems EB 81 straipsnio pažeidimams, kurie pagal teismo praktiką pagrįstai gali būti kvalifikuojami kaip „labai sunkūs“ pažeidimai.

23 Komisija nustatė, kad skirtinų baudų „pradinis dydis“ yra 40 000 000 EUR, atsižvelgdama į pažeidimo sunkumą, atitinkamos rinkos vertę (2001 m., t. y. paskutiniais ištisais pažeidimo darymo metais, ji buvo 286 400 000 EUR) ir tai, kad pažeidimas buvo apribotas bitumo pardavimais vienoje valstybėje narėje.

24 Tada Komisija įmones, kurioms skirtas ginčijamas sprendimas, suskirstė į skirtingas kategorijas, nustatytas remiantis santykine jų reikšme atitinkamoje rinkoje, kad būtų taikomas diferencijuotas vertinimas atsižvelgiant į jų faktinį ekonominį pajėgumą padaryti didelę žalą konkurencijai.

25 *Repsol* grupė ir PROAS, kurios 2001 mokestiniais metais turėjo atitinkamai 34,04 ir 31,67 % rinkos dalis, buvo priskirtos prie pirmosios kategorijos, BP grupė, kurios rinkos dalis buvo 15,19 %, – prie antrosios, o *Nynäs* ir *Petrogal* grupės, kurioms priklausė nuo 4,54 iki 5,24 % rinkos, – prie trečiosios kategorijos. Remiantis tuo, pradiniai skirtinų baudų dydžiai buvo nustatyti taip:

— pirmajai kategorijai (*Repsol* grupei ir PROAS): 40 000 000 EUR,

— antrajai kategorijai (BP grupei): 18 000 000 EUR,

— trečiajai kategorijai (*Nynäs* ir *Petrogal* grupėms): 5 500 000 EUR.

26 Siekdama nustatyti tokio dydžio baudas, kad būtų užtikrintas pakankamai atgrasantis jų poveikis, Komisija nusprendė, jog *Repsol* grupei skirtinos baudos baziniam dydžiui reikia taikyti daugiklį 1,2.

27 Padidinusi pradinį baudų dydį dėl pažeidimo trukmės, t. y. vienuolikos metų ir septynių mėnesių laikotarpio (nuo 1991 m. kovo 1 d. iki 2002 m. spalio 1 d.), dėl *Repsol* grupės Komisija nutarė, kad jai skirtinos baudos dydis turi būti padidintas 30 % dėl sunkinančių aplinkybių, nes ši grupė buvo vienas iš svarbių nagrinėjamo kartelio „variklių“.

28 Komisija taip pat nusprendė, kad pagal 2002 m. pranešimą dėl bendradarbiavimo *Repsol* grupė turi teisę į baudos, kuri paprastai jai turėtų būti skirta, sumažinimą 40 %.

29 Atsižvelgiant į šias aplinkybes *RPA/Rylesa*, *Repsol Petróleo* ir *Repsol YPF* buvo solidariai skirta 80 496 000 EUR bauda.

Procesas Bendrajame Teisme ir skundžiamas sprendimas

30 2007 m. gruodžio 18 d. Bendrojo Teismo kanceliarija gavo ieškinį, kuriuo apeliantės prašė panaikinti ginčijamą sprendimą, o jei šis reikalavimas nebūtų tenkinamas – sumažinti joms skirtos baudos dydį.

31 Savo ieškinį apeliantės grindė aštuoniais pagrindais, iš kurių tik ketvirtasis–šeštasis ir aštuntasis yra reikšmingi nagrinėjant šį apeliacinį skundą.

32 Ketvirtasis ir penktasis pagrindai, kuriuos Bendrasis Teismas nagrinėjo kartu, susiję su, pirma, faktine ir teisine klaida, padaryta nagrinėjant įrodymus, kuriuos apeliantės pateikė atsakydamos į pranešimą apie kaltinimus ir siekdamos įrodyti, kad *RPA/Rylesa* komerciniu požiūriu buvo nepriklausoma nuo *Repsol Petróleo* ir nuo *Repsol YPF*, ir, antra, tuo, kad papildoma informacija apie šių trijų bendrovių dalyvavimo santykį negalėjo patvirtinti faktinės lemiamos įtakos, kurią šios dvi bendrovės darė *RPA/Rylesa*, prezumpcijos.

33 Šeštasis pagrindas susijęs su tuo, kad skirtos baudos dydis buvo nustatytas pažeidžiant proporcingumo ir vienodo požiūrio principus.

34 Aštuntuoju pagrindu apeliantės iš esmės ginčijo tai, kaip Komisija taikė 2002 m. pranešimą dėl bendradarbiavimo, būtent jo 23 punkto b papunkčio paskutinę pastraipą.

35 Bendrasis Teismas atmetė kiekvieną iš šių ieškinio pagrindų ir visą ieškinį.

36 Jis taip pat atmetė Komisijos priešieškinį, kuriuo buvo prašoma padidinti apeliantėms skirtą baudą.

Šalių reikalavimai

37 Apeliaciniu skundu apeliantės Teisingumo Teismo prašo:

— panaikinti skundžiamą ir ginčijamą sprendimus,

— sumažinti skirtos baudos dydį,

— konstatuoti, kad proceso Bendrajame Teisme trukmė buvo per ilga ir nepateisinama, ir

— priteisti iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas.

38 Komisija Teisingumo Teismo prašo:

— atmesti apeliacinį skundą ir

— priteisti iš apeliančių visas bylinėjimosi išlaidas.

Dėl apeliacinio skundo

39 Grįsdamos savo apeliacinį skundą apeliantės remiasi keturiais pagrindais.

Dėl pirmojo pagrindo, siejamo su teisės klaida, padaryta vertinant „RPA/Rylesa“ komercinį nepriklausomumą, arba – subsidiariai – su tuo, kad šis vertinimas buvo nemotyvuotas

Šalių argumentai

40 Grįsdamos pirmąjį savo pagrindą, pateiktą dėl skundžiamo sprendimo 179–207 punktų, apeliantės teigia, kad tame sprendime dviguba teisės klaida padaryta vertinant įrodymus, kuriuos jos pateikė grįsdamos savo argumentus, kuriais siekiama įrodyti, jog *RPA/Rylesa* komerciniu požiūriu buvo nepriklausoma nuo *Repsol Petróleo* ir *Repsol YPF*.

41 Jos Bendrąjį Teismą kaltina tuo, kad šis konkrečiai skundžiamo sprendimo 202 ir 203 punktuose nusprendė, jog įrodymų, kad praktiškai nebuvo pasinaudota patronuojančiosios bendrovės vykdoma visiškai arba beveik visiškai priklausančių dukterinių bendrovių kontrole, nepakanka faktinės lemiamos įtakos, kurią tokia patronuojančioji bendrovė daro šioms dukterinėms bendrovėms, prezumpcijai paneigti.

42 Subsidiariai apeliantės teigia, kad Bendrasis Teismas neįvykdė savo pareigos motyvuoti, numatytos Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 36 straipsnyje ir 53 straipsnio pirmoje pastraipoje, kai per daug individualiai vertino kiekvieną apeliančių pateiktą įrodymą, tačiau nevertino šių įrodymų visumos, išskyrus vertinimą skundžiamo sprendimo 207 punkte pateiktoje lakoniškoje formuluotėje.

43 Komisija teigia, kad šis pirmasis pagrindas nepagrįstas.

Teisingumo Teismo vertinimas

44 Dėl pagrindinės šio pagrindo dalies pakanka pažymėti, kad ji grindžiama klaidingu skundžiamo sprendimo aiškinimu.

45 Remiantis apeliančių nurodytais punktais negalima daryti išvados, kad Bendrasis Teismas manė, jog įrodymų, kad praktiškai nebuvo pasinaudota patronuojančiosios bendrovės vykdoma visiškai arba beveik visiškai priklausančių dukterinių bendrovių kontrole, nepakanka faktinės lemiamos įtakos, kurią tokia patronuojančioji bendrovė daro šioms dukterinėms bendrovėms, prezumpcijai paneigti.

46 Iš skundžiamo sprendimo, būtent iš jo 207 ir 211 punktų, matyti tik tai, kad Bendrasis Teismas manė, jog apeliančių pateikti įrodymai negali patvirtinti, kad *RPA/Rylesa* veikė nepriklausomai nuo *Repsol Petróleo* ir *Repsol YPF*, todėl negali paneigti faktinės lemiamos įtakos, kurią šios dvi bendrovės darė *RPA/Rylesa*, prezumpcijos.

47 Be to, reikia priminti, kad pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 58 straipsnio pirmą pastraipą faktinio pobūdžio klausimai nepatenka į Teisingumo Teismo kompetencijos sritį, kai jis nagrinėja apeliacinį skundą (šiuo klausimu žr. 2014 m. rugsėjo 11 d. Sprendimo *MasterCard ir kt. / Komisija*, C-382/12 P, EU:C:2014:2201, 113 punktą).

48 Kalbant apie pirmojo apeliacinio skundo pagrindo subsidiarią dalį, reikia pažymėti, kad skundžiamo sprendimo 207 punkte Bendrasis Teismas, prieš tai nepateikdamas motyvų, konstatavo, kad įrodymų, kuriuos apeliantės nurodė pateikdamos ieškinį dėl panaikinimo, visuma neleidžia paneigti faktinės lemiamos įtakos, kurią *Repsol Petróleo* ir *Repsol YPF* daro *RPA/Rylesa*, prezumpcijos.

49 Vis dėlto iš skundžiamo sprendimo matyti, kad 207 ir 211 punktuose atmesdamas apeliančių argumentus, kuriais siekiama įrodyti, jog *RPA/Rylesa* komerciniu požiūriu nepriklausė nuo *Repsol Petróleo* ir *Repsol YPF*, Bendrasis Teismas neapsiribojo kiekvieno apeliančių pateikto įrodymo nekontekstine analize.

50 Be to, kad skundžiamo sprendimo 164–206 punktuose Bendrasis Teismas atlikdamas visiškai nepriklausomą faktinių aplinkybių vertinimą atliko išsamią kiekvieno šalių pateikto įrodymo analizę, į kurią negalima neatsižvelgti vertinant įrodymų visumą, iš to sprendimo 208–210 punktų matyti, jog Bendrasis Teismas taip pat analizavo ir vertino tam tikrus papildomus įrodymus, kuriais Komisija grindė ginčijamą sprendimą; jis nusprendė, kad jie patvirtina tai, jog apeliantės iš tikrųjų sudarė vieną ekonominį vienetą.

51 Taip Bendrasis Teismas, nepadarydamas teisės klaidos ir visų pirma nepažeisdamas pareigos motyvuoti savo sprendimus, galėjo konstatuoti, kad apeliantės neįrodė, jog *RPA/Rylesa* veikė nepriklausomai nuo *Repsol Petróleo* ir *Repsol YPF*.

52 Vadinasi, pirmąjį apeliacinio skundo pagrindą reikia atmesti kaip nepagrįstą.

Dėl antrojo pagrindo, siejamo su teisės klaida, padaryta aiškinant 2002 m. pranešimą dėl bendradarbiavimo

Šalių argumentai

53 Antruoju pagrindu, pateiktu dėl skundžiamo sprendimo 339–349 punktų, apeliantės tvirtina, kad Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą aiškindamas 2002 m. pranešimo dėl bendradarbiavimo 23 punkto b papunkčio paskutinę pastraipą, kai atsisakė jas atleisti nuo dalies baudos, motyvuodamas tuo, kad jos klaidingai teigė, jog būtent *Repsol* pagal šį pranešimą padarytame pareiškime pateikė informacijos, leidusios Komisijai sužinoti apie tai, kad kartelis buvo vykdomas 1998–2002 m. laikotarpiu.

54 Nagrinėjamu atveju apeliantės, pripažindamos, kad, prieš joms pateikiant pareiškimą pagal 2002 m. pranešimą dėl bendradarbiavimo, Komisija turėjo dokumentų, įrodančių tikrą įtariamo pažeidimo trukmę, teigia, jog būtent jų pareiškime pateiktas faktinių aplinkybių išdėstymas leido Komisijai suprasti, kad BP grupė slėpė tiesą apie tikrąją ginčijamo kartelio trukmę ir kad šis pažeidimas buvo daromas minėtą laikotarpį.

55 Šiuo klausimu apeliantės teigia, kad 2002 m. pranešimo dėl bendradarbiavimo 23 punkto b papunkčio paskutinės pastraipos formuluotė, būtent versijoje ispanų kalba vartojama sąvoka „hechos de los cuales la Comisión no tenga conocimiento previo“, kuri atitinka sąvokas „facts previously unknown“ ir „faits précédemment ignorés“ atitinkamai versijose anglų ir prancūzų kalbomis, turi būti suprantama ne kaip susijusi su tuo, kad Komisija fiziškai turi turėti dokumentus, o kaip reikalaujanti ir „kognityvinio elemento“, t. y. Komisijos žinojimo apie pažeidimą, kurį patvirtina šie dokumentai.

56 Be to, bet kuriuo atveju apeliantės mano, kad dėl šios nuostatos nevienareikšmiškumo Bendrasis Teismas turėjo pasirinkti joms palankesnį aiškinimą.

57 Anot Komisijos, antrąjį apeliacinio skundo pagrindą reikia laikyti nauju pagrindu, taigi jis nepriimtinas, nes apeliančių pareikštame ieškinyje dėl panaikinimo nebuvo argumentų, susijusių su „kognityvinio elemento“ reikalavimu, tam, kad būtų galima pasinaudoti nurodyta nuostata. Subsidiariai ji teigia, kad šis pagrindas nepagrįstas.

Teisingumo Teismo vertinimas

58 Iš pradžių reikia priminti, kad pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 170 straipsnio 1 dalį apeliaciniu skundu negali būti pakeistas Bendrajame Teisme nagrinėto ginčo dalykas. Nagrinėdamas apeliacinį skundą Teisingumo Teismas turi kompetenciją tik ištirti pirmojoje instancijoje nagrinėtų pagrindų teisinį vertinimą (šiuo klausimu žr. 2014 m. gegužės 22 d. Sprendimo *ASPLA / Komisija*, C-35/12 P, EU:C:2014:348, 39 punktą ir nurodytą teismo praktiką).

59 Todėl leidimas šaliai Teisingumo Teisme pirmą kartą remtis pagrindu, kuris nebuvo pateiktas Bendrajame Teisme, reikštų leidimą jai pateikti Teisingumo Teismui, kurio kompetencija apeliaciniame procese yra ribota, nagrinėti platesnės apimties ginčą nei tas, kurį nagrinėjo Bendrasis Teismas (2015 m. rugsėjo 3 d. Sprendimo *Inuit Tapiriit Kanatami ir kt. / Komisija*, C-398/13 P, EU:C:2015:535, 57 punktas ir nurodyta teismo praktika).

60 Tačiau, kaip savo išvados 17 ir 18 punktuose pažymėjo generalinis advokatas, reikia konstatuoti, kad atitinkamus argumentus apeliantės iš esmės pateikė Bendrajame Teisme pateiktame ieškinyje dėl panaikinimo.

61 Taigi, priešingai, nei teigia Komisija, antrąjį apeliacinio skundo pagrindą reikia pripažinti priimtinu.

62 Juo apeliantės kaltina Bendrąjį Teismą tuo, kad skundžiamo sprendimo 339–349 punktuose jis padarė teisės klaidą, patvirtinęs Komisijos pateiktą sąvokos „iki tol nežinomi faktai“, kaip ji suprantama pagal 2002 m. pranešimo dėl bendradarbiavimo 23 punkto b papunkčio paskutinę pastraipą, aiškinimą ir tai, kaip Komisija taikė šią sąvoką. Toje nuostatoje buvo nurodytas ne paprastas fizinis dokumentų turėjimas, bet buvo reikalaujama atsižvelgti į kitokį kriterijų, kurį apeliantės laiko „kognityviniu kriterijumi“.

63 Šiuo klausimu, pirma, reikia priminti, kad pagal nusistovėjusią Teisingumo Teismo praktiką tik Bendrasis Teismas yra kompetentingas konstatuoti ir vertinti faktus ir iš principo nagrinėti įrodymus, kuriais jis grindžia tuos faktus. Kadangi šie įrodymai buvo gauti teisėtai, buvo laikomasi bendrųjų teisės principų ir proceso taisyklių, taikomų įrodinėjimo pareigai ir įrodymų administravimo srityje, tik Bendrasis Teismas sprendžia, kokią vertę suteikti jam pateiktiems įrodymams. Taigi, jei šie įrodymai nėra iškraipomi, toks vertinimas nėra teisės klausimas, kurį tikrina Teisingumo Teismas (2016 m. sausio 20 d. Sprendimo *Toshiba Corporation / Komisija*, C-373/14 P, EU:C:2016:26, 40 punktas).

64 Todėl nekyla abejonių dėl Bendrojo Teismo išvadų dėl faktinių aplinkybių, kurios ginčijamos antruoju apeliacinio skundo pagrindu, visų pirma skundžiamo sprendimo 341 punkte pateiktos išvados, pagal kurią Komisija prieš tai, kai 2004 m. kovo 31 d. gavo apeliančių pareiškimą, pridėtą prie pagal 2002 m. pranešimą dėl bendradarbiavimo pateikto *Repsol* prašymo, jau turėjo reikšmingos informacijos, esančios to laikotarpio dokumentuose, surinktuose per 2002 m. spalio 1 ir 2 d. patikrinimus. Tas pats pasakytina apie Bendrojo Teismo sprendimą, be kita ko, išdėstytą skundžiamo sprendimo 345 punkte, atmesti argumentą dėl 1998–2002 m. laikotarpio faktinių aplinkybių, kurias atskleidė *Repsol*, tariamos papildomosios vertės.

65 Antra, kalbant apie apeliančių nurodytą teisės klaidą, reikia pažymėti, kad 2002 m. pranešimo dėl bendradarbiavimo 23 punkto b papunkčio paskutinėje pastraipoje nustatyta, kad „jeigu įmonė pateikia įrodymus apie Komisijai iki tol nežinomus faktus, kurie tiesiogiai susiję su įtariamo kartelio veiklos pavojingumu ar trukme, Komisija neatsižvelgia į šiuos elementus nustatydama baudos dydį įmonei, pateikusiai šiuos įrodymus“.

66 Iš paties šios nuostatos teksto matyti, kad joje numatytas atleidimas nuo dalies baudos taikomas, kai įvykdomos dvi sąlygos: pirma, nagrinėjama įmonė pirmoji pateikia įrodymų apie iki tol Komisijai nežinomus faktus ir, antra, šios faktinės aplinkybės, darančios tiesioginį poveikį įtariamo kartelio sunkumui ar trukmei, suteikia Komisijai galimybę padaryti naujas išvadas dėl pažeidimo (2015 m. balandžio 23 d. Sprendimo *LG Display ir LG Display Taiwan / Komisija*, C-227/14 P, EU:C:2015:258, 78 punktas).

67 Teisingumo Teismas yra pažymėjęs, kad sąvoka „Komisijai <...> nežinomi faktai“ yra aiški, ir galima pripažinti pagrįstu siaurą 2002 m. pranešimo dėl bendradarbiavimo 23 punkto b papunkčio paskutinės pastraipos aiškinimą, pagal kurį ši nuostata taikoma tik tais atvejais, kai kartelyje dalyvavusi bendrovė pateikia Komisijai naujos informacijos apie pažeidimo sunkumą ar trukmę (šiuo klausimu žr. 2015 m. balandžio 23 d. Sprendimo *LG Display ir LG Display Taiwan / Komisija*, C-227/14 P, EU:C:2015:258, 79 punktą ir nurodytą teismo praktiką).

68 Teisingumo Teismas taip pat nusprendė, jog ši sąvoka turi būti aiškinama taip, kad būtų įgyvendinti to pranešimo 23 punkto b papunkčio paskutine pastraipa siekiami tikslai, visų pirma pasiektas atleidimo nuo baudų ar jų sumažinimo programos veiksmingumas (šiuo klausimu žr. 2015 m. balandžio 23 d. Sprendimo *LG Display ir LG Display Taiwan / Komisija*, C-227/14 P, EU:C:2015:258, 84 punktą ir nurodytą teismo praktiką). Šiuo aspektu, kaip savo išvados 22 punkte pažymi generalinis advokatas, atleidimo nuo baudų ar jų sumažinimo programomis siekiama, kad pažeidimo vykdytojai suteiktų informacijos apie pažeidimą tam, kad jis būtų skubiai ir visiškai nutrauktas.

69 Taip turi būti užtikrintas šios nuostatos veiksmingumas; tuo atveju, kai įmonė, siekdama visiško atleidimo nuo baudos pagal 2002 m. pranešimą dėl bendradarbiavimo, pirmoji pateikė Komisijai įrodymų, dėl kurių ši gali konstatuoti SESV 101 straipsnio pažeidimą, tačiau neatskleidė informacijos apie tai, kad atitinkamas pažeidimas buvo daromas ilgiau, nei galima spręsti iš šių įrodymų, šia nuostata siekiama skatinti, atleidžiant nuo dalies baudos, visas kitas darant šį pažeidimą dalyvavusias įmones, kad jos pirmos suteiktų tokią informaciją (šiuo klausimu žr. 2015 m. balandžio 23 d. Sprendimo *LG Display ir LG Display Taiwan / Komisija*, C-227/14 P, EU:C:2015:258, 85 punktą).

70 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, apeliančių nurodyto „kognityvinio“ kriterijaus negalima pripažinti pagrįstu. 2002 m. pranešimo dėl bendradarbiavimo 23 punkto b papunkčio paskutinė pastraipa turi būti aiškinama taip, kad įrodymą, kurį įmonė pateikė pagal šį pranešimą pateiktame savo prašyme, galima laikyti „Komisijai iki tol nežinomų faktų“ įrodymu, tik jeigu jis objektyviai turi didelę papildomąją vertę, palyginti su Komisijos jau turėtais įrodymais.

71 Toks aiškinimas išplaukia iš, pirma, 2002 m. pranešimo dėl bendradarbiavimo bendros struktūros. Remiantis to pranešimo 7, 21 punktais ir 23 punkto a papunkčiu, Komisijos skirta bauda pagal šį pranešimą gali būti sumažinta, jei juo pasinaudoti norinčios įmonės pateikia Komisijai įrodymų, turinčių didelę papildomąją vertę, palyginti su jos jau turėtais įrodymais. Tokia pati išvada darytina dėl dalinio atleidimo nuo baudos, numatyto to paties pranešimo 23 punkto b papunkčio paskutinėje pastraipoje.

72 Antra, reikia konstatuoti, kad taikant pastarąją nuostatą Komisijos įrodymo turėjimas reiškia jo turinio žinojimą, neatsižvelgiant į tai, ar jos tarnybos faktiškai nagrinėjo ir analizavo šį įrodymą.

73 Nagrinėjamu atveju, kaip matyti iš šio sprendimo 64 punkto, Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 341 punkte, kuriame daroma nuoroda į ginčijamo sprendimo 592 punktą, padarė galutinę išvadą, kad, iki apeliantėms pateikiant pareiškimą pagal 2002 m. pranešimą dėl bendradarbiavimo, Komisija turėjo informacijos apie 1998–2002 m. laikotarpio faktines aplinkybes, gautos per 2002 m. spalio 1 ir 2 d. patikrinimus. Be to, Bendrasis Teismas galutinai atmetė argumentą, siejamą su *Repsol* nurodytų faktinių aplinkybių, susijusių su tuo laikotarpiu, tariama papildomąja verte.

74 Taigi Bendrasis Teismas galėjo nepadarydamas teisės klaidos skundžiamo sprendimo 344 punkte padaryti išvadą, kad apeliantės neturėjo pagrindo pagal to pranešimo 23 punkto b papunkčio trečią pastraipą prašyti, jog nustatant baudos dydį nebūtų atsižvelgta į 1998–2002 m. laikotarpio faktines aplinkybes, susijusias su šiuo karteliu.

75 Todėl antrąjį apeliacinio skundo pagrindą reikia atmesti kaip nepagrįstą.

Dėl trečiojo pagrindo, siejamo su SESV 261 straipsnio ir proporcingumo principo pažeidimu, nes Bendrasis Teismas neįvykdė savo pareigos naudodamasis neribota jurisdikcija atlikti skirtų sankcijų kontrolę

Šalių argumentai

76 Apeliantės teigia, kad Bendrasis Teismas pažeidė SESV 261 straipsnį ir proporcingumo principą, kai neatliko nepriklausomos ir išsamios ginčijamo sprendimo kontrolės, kiek tai susiję su skirtos baudos bazinio dydžio nustatymu; buvo nustatyta, kad šis dydis yra 40 000 000 EUR, t. y. dvigubai didesnis už pavyzdinį bazinį dydį, numatytą 1998 m. gairėse už „labai sunkius“ pažeidimus, nors dėl veiksnių, apie kuriuos kalbama ginčijamame sprendime, turėjo būti nustatytas ne didesnis kaip 20 000 000 EUR bazinis dydis.

77 Šiuo klausimu apeliantės nurodo, kad atsakydamas į šeštąjį jų ieškinio dėl panaikinimo pagrindą, kuriuo jos ginčijo Komisijos nustatytą bazinį baudos dydį remdamosi, be kita ko, proporcingumo principo pažeidimu, Bendrasis Teismas tik konstatavo, kad, pirma, įtariamas pažeidimas faktiškai turi būti kvalifikuotas kaip „labai sunkus“ ir, antra, Komisija tvirtino atsižvelgusi į papildomus veiksnius, nurodytus ginčijamame sprendime, tačiau nepatikrino, ar ši institucija teisingai juos įvertino.

78 Taigi skundžiamo sprendimo 245–250 punktuose Bendrasis Teismas tik pažymėjo apie veiksnius, į kuriuos atsižvelgta ginčijamame sprendime, tačiau pats neatliko realaus ir nepriklausomo vertinimo, todėl apeliantės negalėjo suprasti motyvų, dėl kurių atsižvelgdama į šiuos veiksnius Komisija nustatė, o paskui Bendrasis Teismas paliko nepakeistą skirtos baudos bazinį dydį, kuris yra dvigubai didesnis už minimalią sumą, numatytą 1998 m. gairėse už „labai sunkius“ pažeidimus.

79 Galiausiai apeliantės teigia, kad naudodamasis neribota jurisdikcija pagal SESV 261 straipsnį Bendrasis Teismas, vertindamas skirtos baudos bazinio dydžio proporcingumą, turėjo atsižvelgti į pažeidimo poveikio nebuvimą ir į šį bazinį dydį, palyginti su jų apyvarta.

80 Komisija mano, kad trečiąjį apeliacinio skundo pagrindą reikia atmesti.

Teisingumo Teismo vertinimas

81 Iš pradžių reikia priminti, kad apeliacinėje byloje priimdamas sprendimą teisės klausimais Teisingumo Teismas negali teisingumo sumetimais savo vertinimu pakeisti Bendrojo Teismo įgyvendinant neribotą jurisdikciją pateikto vertinimo dėl įmonėms už Sąjungos teisės pažeidimą skirtų baudų dydžio (žr., be kita ko, 2012 m. lapkričio 22 d. Sprendimo *E.ON Energie / Komisija*, C-89/11 P, EU:C:2012:738, 125 punktą).

82 Tik tuo atveju, jei Teisingumo Teismas nuspręstų, kad sankcijos dydis yra ne tik netinkamas, bet ir toks didelis, kad jį būtų galima laikyti neproporcingu, reikėtų konstatuoti, kad Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą dėl to, kad baudos dydis yra netinkamas (2013 m. gegužės 30 d. Sprendimo *Quinn Barlo ir kt. / Komisija*, C-70/12 P, EU:C:2013:351, 57 punktas ir nurodyta teismo praktika).

83 Vadinasi, kadangi pateikdamos trečiąjį apeliacinio skundo pagrindą apeliantės ginčija tai, kaip Bendrasis Teismas vertino skirtos baudos bazinio dydžio proporcingumą šios bylos aplinkybėmis, tačiau neįrodo ir netgi neteigia, kad šis dydis yra ne tik netinkamas, bet ir toks didelis, kad jį būtų galima laikyti neproporcingu, šį pagrindą reikia atmesti kaip nepriimtiną.

84 Papildomai reikia priminti, kad, kiek tai susiję su Komisijos sprendimų teismine kontrole, kai ši nusprendžia skirti vienkartinę arba periodinę baudą už konkurencijos taisyklių pažeidimą, be SESV 263 straipsnyje numatytos teisėtumo kontrolės, Sąjungos teismas turi neribotą jurisdikciją, jam suteiktą pagal Reglamento Nr. 1/2003 31 straipsnį, remiantis SESV 261 straipsniu, ir ji teismui suteikia teisę pakeisti Komisijos vertinimą savuoju ir dėl to panaikinti, sumažinti ar padidinti skirtą vienkartinę arba periodinę baudą (2015 m. spalio 22 d. Sprendimo *AC-Treuhand / Komisija*, C-194/14 P, EU:C:2015:717, 74 punktas ir nurodyta teismo praktika).

85 Vis dėlto reikia priminti, kad SESV 261 straipsnyje ir Reglamento Nr. 1/2003 31 straipsnyje numatytos neribotos jurisdikcijos įgyvendinimas neprilygsta patikrinimui teismo iniciatyva ir kad Sąjungos teismuose vyksta rungimosi procesas. Išskyrus su viešąja tvarka susijusius pagrindus, kuriuos teismas turi iškelti savo iniciatyva, būtent ieškovė turi nurodyti su ginčijamu sprendimu susijusius pagrindus ir pateikti įrodymų šiems pagrindams pagrįsti (2015 m. spalio 22 d. Sprendimo *AC-Treuhand / Komisija*, C-194/14 P, EU:C:2015:717, 75 punktas ir nurodyta teismo praktika).

86 Kita vertus, siekdamas įvykdyti Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos (toliau – Chartija) 47 straipsnio 1 dalyje numatyto veiksmingos teisminės gynybos principo reikalavimus ir atsižvelgdamas į tai, jog Reglamento Nr. 1/2003 23 straipsnio 3 dalyje numatyta, kad baudos dydis turi būti nustatomas atsižvelgiant į pažeidimo sunkumą ir trukmę, Bendrasis Teismas, įgyvendindamas SESV 261 ir 263 straipsniuose numatytus įgaliojimus, turi išnagrinėti visus su teisės ir fakto klausimais susijusius kaltinimus, kuriais siekiama parodyti, kad baudos dydis neatitinka pažeidimo sunkumo ir trukmės (2015 m. spalio 22 d. Sprendimo *AC-Treuhand / Komisija*, C-194/14 P, EU:C:2015:717, 76 punktas ir nurodyta teismo praktika).

87 Šioje byloje svarbu konstatuoti, jog skundžiamo sprendimo 250 ir 258 punktuose Bendrasis Teismas priėjo prie išvados, kad nustatydama 40 000 000 EUR bazinį dydį, kuriuo remiantis buvo apskaičiuota apeliantėms skirta bauda, Komisija nepadarė jokios klaidos ir kad šis dydis nėra neproporcingas.

88 Šiuo klausimu Bendrasis Teismas, pirma, skundžiamo sprendimo 245–249 punktuose įvertino padaryto pažeidimo sunkumą, su juo susijusios geografinės rinkos dydį ir apeliančių rinkos dalį ir, antra, to sprendimo 251–257 punktuose pakankamai motyvuotai atsakė į argumentus, siejamus su, be kita ko, tuo, kad nagrinėjamas kartelis nedarė konkretaus poveikio, ar tuo, kad apeliantėms skirtos baudos bazinis dydis sudarė didelę dalį jų apyvartos.

89 Tai darydamas Bendrasis Teismas nepadarė teisės klaidos naudodamasis teisminės kontrolės įgaliojimais.

90 Taip pat svarbu pažymėti, kad 1998 m. gairių 1 A punkto trečioje įtraukoje numatyta, jog baudos, kurią ketinama skirti labai sunkių pažeidimų atveju, bazinis dydis yra daugiau kaip 20 mln. EUR. Taigi 20 mln. EUR dydis yra tik minimali šiose gairėse numatyta suma, kurią Komisija turi viršyti nustatydama pradinį dydį ir siekdama apskaičiuoti už tokius pažeidimus skiriamas baudas.

91 Dėl to, kad apeliantės kaltina Bendrąjį Teismą tuo, kad šis padarė teisės klaidą atmesdamas jų argumentą, jog Komisija turėjo atsižvelgti į tai, kad pažeidimas neturėjo konkretaus poveikio rinkai, pakanka pažymėti, jog, kaip ir Komisija, apeliantės Bendrajame Teisme šiuo aspektu neginčijo ginčijamo sprendimo, kuriame, beje, tokio poveikio nebuvimas neminimas, be to, Bendrajam Teismui nepateikė įrodymų, kad pažeidimo poveikį buvo galima apskaičiuoti. Šiomis aplinkybėmis apeliančių argumentus reikia atmesti kaip nepriimtinus.

92 Todėl apeliacinio skundo trečiasis pagrindas turi būti atmestas kaip iš dalies nepriimtinas ir iš dalies nepagrįstas.

Dėl ketvirtojo pagrindo, siejamo su tuo, kad Bendrasis Teismas priimdamas sprendimą nesilaikė protingo termino

Šalių argumentai

93 Ketvirtuoju pagrindu apeliantės teigia, kad nepriimdamas sprendimo per protingą terminą Bendrasis Teismas pažeidė Chartijos 47 straipsnį ir Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos, pasirašytos 1950 m. lapkričio 4 d. Romoje, 6 straipsnio 1 dalį, o tai pateisina joms skirtos baudos sumažinimą arba tokio pažeidimo konstatavimą.

94 Šiuo klausimu jos nurodo, kad ieškinys dėl panaikinimo buvo pateiktas 2007 m. gruodžio 18 d., kad rašytinė proceso dalis buvo baigta 2008 m. rugsėjo 25 d., kad 2012 m. liepos 11 d. buvo paprašyta jų nuomonės dėl galimybės sujungti šią bylą su bylomis T-462/07, T-482/07, T-495/07 ir T-497/07, kad teismo posėdis įvyko 2013 m. sausio 14 d. ir kad skundžiamas sprendimas buvo paskelbtas 2013 m. rugsėjo 16 d.

95 Jos pažymi, kad visas procesas tęsėsi maždaug penkerius metus ir devynis mėnesius, įskaitant ketverių su puse metų neveikimo laikotarpį nuo ieškinio pateikimo iki prašymo pareikšti nuomonę dėl galimybės šią bylą sujungti su kitomis, analogišką laikotarpiui, kurį Teisingumo Teismas konstatavo 2013 m. lapkričio 26 d. Sprendime *Groupe Gascogne / Komisija* (C-58/12 P, EU:C:2013:770).

96 Šiuo klausimu apeliantės teigia, kad jokios išimtinės aplinkybės negali pateisinti konstatuoto delsimo nagrinėjant bylą, kurio nelėmė nei jų veiksmai ar neveikimas, nei ypatingas bylos sudėtingumas.

97 Komisija tvirtina, kad ketvirtąjį apeliacinio skundo pagrindą reikia atmesti.

Teisingumo Teismo vertinimas

98 Reikia priminti, kad Sąjungos teismo padarytas iš Chartijos 47 straipsnio antros pastraipos kylančios pareigos jam pateiktas bylas išnagrinėti per protingą laikotarpį pažeidimas turi būti vertinamas pateikus Bendrajam Teismui ieškinį dėl žalos atlyginimo, nes tai yra veiksminga teisių gynimo priemonė. Taigi reikalavimas atlyginti žalą, atsiradusią dėl Bendrojo Teismo pareigos išnagrinėti bylą per protingą laikotarpį nesilaikymo, negali būti Teisingumo Teismui pateiktas tiesiogiai su apeliaciniu skundu; jis turi būti pateiktas pačiam Bendrajam Teismui (2014 m. liepos 10 d. Sprendimo *Telefónica et Telefónica de España / Komisija*, C-295/12 P, EU:C:2014:2062, 66 punktas; 2014 m. spalio 9 d. Sprendimo *ICF / Komisija*, C-467/13 P, EU:C:2014:2274, 57 punktas ir 2014 m. lapkričio 12 d. Sprendimo *Guardian Industries ir Guardian Europe / Komisija*, C-580/12 P, EU:C:2014:2363, 17 ir 18 punktai).

99 Bendrasis Teismas, turintis jurisdikciją pagal SESV 256 straipsnio 1 dalį ir gavęs reikalavimą atlyginti žalą, tokį reikalavimą turi išnagrinėti susirinkęs kita kolegija nei ta, kuri išsprendė bylą, kurios nagrinėjimo trukmė kritikuojama (šiuo klausimu žr. 2014 m. liepos 10 d. Sprendimo *Telefónica ir*

Telefónica de España / Komisija, C-295/12 P, EU:C:2014:2062, 67 punktą; 2014 m. spalio 9 d. Sprendimo *ICF / Komisija*, C-467/13 P, EU:C:2014:2274, 58 punktą ir 2014 m. lapkričio 12 d. Sprendimo *Guardian Industries ir Guardian Europe / Komisija*, C-580/12 P, EU:C:2014:2363, 19 punktą).

100 Todėl tokiu atveju, kai yra akivaizdu (ir šalys dėl to neturi pateikti jokių papildomų įrodymų), kad Bendrasis Teismas padarė gana didelį pareigos išnagrinėti bylą per protingą laikotarpį pažeidimą, Teisingumo Teismas gali tai konstatuoti (šiuo klausimu žr. 2014 m. spalio 9 d. Sprendimo *ICF / Komisija*, C-467/13 P, EU:C:2014:2274, 59 punktą ir 2014 m. lapkričio 12 d. Sprendimo *Guardian Industries ir Guardian Europe / Komisija*, C-580/12 P, EU:C:2014:2363, 20 punktą).

101 Taip yra šiuo atveju. Proceso Bendrajame Teisme trukmės, t. y. maždaug penkerių metų ir devynių mėnesių, kuri apima, pirmiausia, maždaug ketverių metų ir keturių mėnesių laikotarpį nuo rašytinės proceso dalies pabaigos iki teismo posėdžio, negali paaiškinti nei bylos pobūdis ar sudėtingumas, nei jos aplinkybės. Pirma, Bendrojo Teismo nagrinėjamas ginčas nėra ypač sudėtingas. Antra, nei iš skundžiamo sprendimo, nei iš šalių pateiktų įrodymų nematyti, kad šis neveikimo laikotarpis yra objektyviai pateisinamas ar kad apeliantės prie to prisidėjo. Šiuo klausimu neturi reikšmės tai, kad Bendrasis Teismas 2012 m. liepos 11 d. paprašė apeliančių pateikti nuomonę dėl galimybės šią bylą sujungti su bylomis T-462/07, T-482/07, T-495/07 ir T-497/07.

102 Vis dėlto iš šio sprendimo 98 punkte pateiktų vertinimų matyti, kad ketvirtasis apeliacinio skundo pagrindas turi būti atmestas.

103 Nė vienam iš keturių pagrindų, kuriais apeliantės grindžia apeliacinį skundą, negalima pritarti, todėl apeliacinį skundą reikia atmesti.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

104 Pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 184 straipsnio 2 dalį, jeigu apeliacinis skundas yra nepagrįstas, bylinėjimosi išlaidų klausimą sprendžia Teisingumo Teismas.

105 Pagal šio reglamento 138 straipsnio 1 dalį, taikomą apeliacinėse bylose pagal jo 184 straipsnio 1 dalį, iš pralaimėjusios šalies priteisiamos bylinėjimosi išlaidos, jei laimėjusi šalis to reikalavo.

106 Kadangi Komisija prašė priteisti bylinėjimosi išlaidas, o *Repsol Lubricantes y Especialidades SA*, *Repsol Petróleo* ir *Repsol* pralaimėjo bylą, iš jų priteisiamos bylinėjimosi išlaidos, susijusios su šiuo apeliaciniu procesu.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (penktoji kolegija) nusprendžia:

1. **Atmesti apeliacinį skundą.**

2. **Priteisti iš *Repsol Lubricantes y Especialidades SA*, *Repsol Petróleo SA* ir *Repsol SA* bylinėjimosi išlaidas.**

Parašai.